

De vereniging Meten=Weten heeft als missie **het drastisch verminderen van het gebruik van bestrijdingsmiddelen en het bevorderen van een gifvrije leefomgeving voor mensen, natuur en dieren**. Wij richten ons op de overheid, van gemeente tot Rijksoverheid, die faalt bij het beschermen van haar inwoners, natuur en platteland door geen adequate regelgeving op te stellen voor het gebruik van pesticiden.

Schadelijke effecten van pesticiden op mens en natuur

Onder maatschappelijke druk zijn er onderzoeken geweest naar de ongewenste effecten van pesticiden op mens en natuur. Gezondheidsraad 2014 en 2019, Onderzoek Blootstelling Omwonenden (OBO) 2019, RIVM 2021 én diverse medische specialisten geven alarmsignalen af over de gezondheidsrisico's voor omwonenden en werknemers.

Het OBO onderzoek toont aan dat de mens (natuur) het hele jaar door blootgesteld is aan de toxische werking van pesticiden. In het huidige programma duurt het nog tot minstens 2030 tot Nederland gifvrij is. Dan komen we op continue blootstelling van 30 jaar.

- Martin van den Berg (toxicoloog) en Pieter Sauer (kindergeneeskunde): grote risico's voor zwangere vrouwen en ongeboren kinderen, negatieve effecten op hersenontwikkeling.¹
- Bas Bloem: Parkinson pandemie, stille sluipmoordenaar door o.a. bestrijdingsmiddelen.²
- Cardioloog Bianca Brundel vermoedt relatie hartritmestoornissen- bestrijdingsmiddelen. (M=W is partner)

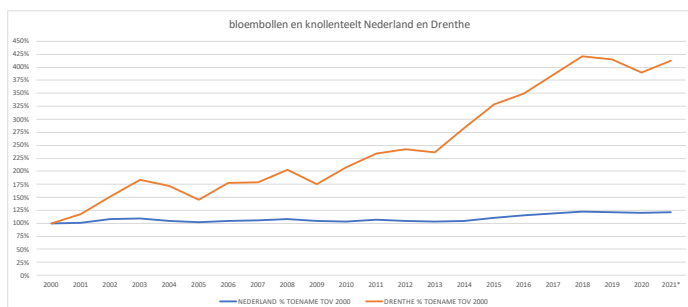
Uiteraard is er nog veel onduidelijk over de precieze langetermijneffecten van pesticiden op mens en natuur. In de tussentijd zijn omwonenden en natuur echter onvrijwillig, ongewenst proefpersoon om over een aantal jaar tot de conclusie te komen dat de toename van gezondheidsproblemen en verdere afname van de biodiversiteit te wijten zijn aan de langdurige blootstelling aan pesticiden in onze woonomgeving.

Stel tussendoelen op voor de afbouw van pesticiden

Veel onderzoek, ook in Nederland, toont aan dat voedselproductie zonder pesticiden een goede opbrengst levert van veel gezondere producten. Ook internationaal wordt sterk getwijfeld aan de positieve invloed van chemische pesticiden.

Het vorige kabinet heeft al geschreven dat zij in 2030 pesticiden vrijwel zonder chemicaliën wil zien. De Europese Unie wil daarnaast in 2030 een halvering van het gebruik van pesticiden via de Boer-tot-Bordstrategie. Om dit te bereiken moeten duidelijke tussen doelen gesteld worden voor sectoren die nu bovengemiddeld gebruiken, zoals de bollenteelt. Deze sector moet extra meetbare inspanning leveren om hun gebruik te verminderen.

Areaal bloembollen en sierteelt in procenten en hectares

Perioden	2000	2005	2010	2015	2020	2021
Hectare Nederland	22513	22987	23347	24842	26991	27260
Hectare Drenthe	494	720	1024	1625	1928	2040

Toename bloembollen in Drenthe: in 20 jaar verviervoudigd. Landelijk: ruim 20 % meer.

1 <https://youtu.be/djMdPFW7ZOQ> en https://youtu.be/EUVI-1LIJ_A
2 <https://www.youtube.com/watch?v=3JKECIJDFXU>

Voedsel boven bollen: bollenteelt past niet in de voorgestelde landbouw transitie.

Bestuurslagen verwijzen momenteel naar en verschuilen zich achter elkaar. Al onze pogingen tot het treffen van adequate maatregelen worden afgewimpeld, vooruitgeschoven, naar de andere hogere bestuurslaag verwezen. Zorg als Rijksoverheid daarom voor heldere kaders, op basis van de bestaande Europese wet- en regelgeving die omwonenden en natuur beschermen, te beginnen met het toepassen van het voorzorgprincipe en het handhaven van de Vogel- en Habitatrichtlijn.

Het nieuwe kabinet gaat werk maken van een grootschalige landbouwtransitie om de natuur en verantwoorde economie ruimte te geven. Goede landbouwgrond is schaars en daar moet nu meer dan ooit zorgvuldig mee omgesprongen worden. Helaas wordt in Drenthe, maar ook in andere delen van het land, deze waardevolle landbouwgrond opgeofferd aan de bollenteelt. Deze teelt levert geen voedsel op en vergt excessief gebruik van pesticiden. De gebruikte grond wordt daardoor onbruikbaar en de risico's voor mens en natuur zijn groot. De maatschappelijke kosten op de lange termijn vanwege oplopende gezondheidskosten, een uitgeputte bodem en de natuurschade wegen niet op tegen de korte termijn economische belangen van de bollenteelt. Een nieuw kabinet zou daarom moeten beslissen dat er in de voorgestelde landbouwtransitie geen ruimte is voor bollenteelt, maar voor een natuurinclusieve voedselteelt die samengaat met gezondheid van omwonenden en de natuur. Voedselteelt zou in de ruimtelijke ordening gescheiden moeten worden van sierteelt waardoor de voedselteelt geen hinder ondervindt van de nadelige effecten van de bollenteelt en maatwerk kan plaatsvinden in het terugdringen van het gebruik van pesticiden.

Als bollenteelt niet volledig uit gefaseerd gaat worden dan op zijn minst geen teelt in de nabijheid van omwonenden, biologische boeren en Natura 2000-gebieden. Het nieuwe kabinet moet deze bollentelers (economisch) perspectief bieden op een andere natuur inclusievere agrarische bedrijfstak passend bij het principe voedsel boven bollen.

Natuur beter beschermd dan de mens

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) geeft aan dat een passende beoordeling, als bedoeld in de Vogel- en Habitatrichtlijn, niet kan worden gemaakt. Dit is het gevolg van een onvolkomen toelatingsbeleid. De beoordeling door het Ctgb gebeurt uitsluitend aan de hand van door producenten geleverde gegevens. Internationale peer-reviewed artikelen worden echter genegeerd. Naar stapeling van de effecten van verschillende middelen wordt tot nog toe geen onderzoek gedaan terwijl dit grote gevolgen heeft voor de gezondheid van mensen.

Wij pleiten er daarom voor dat de toelating van middelen wordt herzien- ook in Europees verband - op stapelingseffecten en de gevolgen hiervan voor omwonenden voor omwonenden.

Wij zien dat vanwege de Vogel- en Habitatrichtlijn de natuur juridisch beter is beschermd dan de mens. Voor omwonenden in de nabijheid van Natura 2000-gebieden of waterwin gebieden is dit een klein voordeel, maar dit levert een ongelijke situatie op voor mensen die niet in de nabijheid van deze gebieden wonen.

Onze metingen tonen aan dat pesticiden Natura 2000-gebieden bereiken

Vanaf 2018 hebben we Meten verbonden aan Weten. Er zijn in 3 jaar tijd 87 grond- en gewasmonsters genomen in de omgeving en geanalyseerd door het gezaghebbende Eurofins. Deze metingen in tuinen, woningen en natuurgebieden laten een verontrustend beeld zien: pesticiden verspreiden zich veel verder in afstand dan eerder werd aangenomen. Er zijn middelen aangetroffen in Natura 2000-gebieden, waaronder middelen die nog steeds in de landbouw zijn toegestaan. De Rechtbank Noord Nederland heeft in 2021 bepaald dat voor het gebruik van pesticiden in een ruime omgeving van Natura 2000-gebied een passende beoordeling moet worden gemaakt in het kader van de Wet natuurbescherming.

Zolang het Ctgb geen passende beoordeling kan leveren dienen middelen die in natuurgebieden worden daarom gemeten verboden te worden. Door Meten=Weten is inmiddels een verzoek aan alle provincies gedaan het gebruik van 14 specifieke pesticiden die in de Natura 2000-gebieden worden aangetroffen niet meer toe te staan.

Samenvatting volgende pagina.

Samenvattend:

- Zorg als rijksoverheid voor duidelijke kaders, wet en regelgeving;
- Neem de gezondheidsrisico's serieus en neem met onmiddellijke ingang passende maatregelen vanuit het voorzorgsprincipe (zoals aanbevolen door de Gezondheidsraad);
- Verkort de tijdlijn voor de afbouw van het gebruik van pesticiden, uitgaande van de noodzakelijke bescherming van mens en natuur;
- Beperk de bollensector en biedt de telers economisch perspectief;
- Laat nieuw onderzoek niet tot uitstel leiden van het nemen van maatregelen.

Onze gezondheid en de natuur zijn ons dierbaar. Daarom zijn wij uiteindelijk met juridische procedures begonnen omdat we via de "polderweg" geen stap verder kwamen. ³ Wij zijn graag bereid om met u in overleg te treden over de mogelijke consequenties van deze juridische aanpak.

³<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBNNE:2021:2483>